

अध्यापक पदभरती करताना
दिव्यांगांकरिता समांतर आरक्षणाची
अंमलबजावणी करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
क्र. संकिर्ण २०२४/ ई ७२२५५० /विशि-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक:- २९ जानेवारी, २०२४.

- वाचा:- १) संचालक उच्च शिक्षण, पुणे यांचे पत्र क्र.उशिस/२०२३/दिव्यांग आरक्षण/मवि-१/ १४६२४,
दि.१५.१२.२०२३.
२) संचालक उच्च शिक्षण, पुणे यांचे पत्र क्र.संकिर्ण-२०२३/ई ७१५७७०/विशि-१,
दि.३.१.२०२४.
३) सामान्य प्रशासन विभागाचे परिपत्रक क्रमांम राआधो ४०२४/प्र.क्र.१४/१६-अ
दि.२५ जानेवारी, २०२४

परिपत्रक:-

“ उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये अनुदानित सहाय्यक प्राध्यापकांची भरती करताना दिव्यांगांकरिता समांतर आरक्षण धोरणाची अंमलबजावणी करण्यात आली नाही. तसेच, बहुतेक महाविद्यालयांमध्ये अद्याप दिव्यांग उमेदवाराची भरती करण्यात आली नाही.” अशा स्वरूपाच्या तक्रारी मा. न्यायाधिकारी तथा आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राप्त झाल्या होत्या. सदर तक्रारीसंदर्भात मा. न्यायाधिकारी तथा आयुक्त, दिव्यांग कल्याण यांनी सुनावणी घेतली असून दि. ०७.१२.२०१३ रोजी खालीलप्रमाणे आदेश पारित केले आहेत:-

अ) अर्जदार यांचा तक्रार अर्ज अंशतः मंजूर करण्यात येत आहे.

आ) The Rights of Persons with Disabilities Act २०१६ (RPwD Act) Section ३४ अन्वये सामान्य प्रशासन विभागाने निर्गमित केलेल्या दि. २९.०५.२०१९ च्या दिव्यांगांच्या समांतर आरक्षणाच्या धोरणाची निवड समितीने तंतोतंत व काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यासाठी उच्च तंत्र शिक्षण विभागाकडे आवश्यक तो प्रस्ताव दि. १५.१२.२०२३ रोजीपर्यंत सादर करावा.

इ) प्राप्त प्रस्तावाच्या अनुषंगाने उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने त्यांचे स्तरावरून संबंधित विद्यापीठे, महाविद्यालये व सदर विभागाच्या अंतर्गत येत असलेल्या सर्व निवड समित्यांना दिव्यांगांच्या समांतर आरक्षण धोरणाची अंमलबजावणी करण्याबाबत आवश्यक त्या सूचना देण्यासाठी परिपत्रक ०३ महिन्याच्या आत निर्गमित करावे.

०२. प्रस्तुत प्रकरणी नमूद करण्यात येते की, सामान्य प्रशासन विभागाकडून पदभरतीकरिता सामाजिक आरक्षण तपासून देण्यात येते. समांतर आरक्षणासंदर्भात संबंधित विभागाच्या स्तरावर खातरजमा करावी, अश्या सूचना सामान्य प्रशासन विभागाकडून देण्यात आल्या आहेत. उच्च शिक्षण विभागाच्या नियंत्रणाखालील विद्यापीठांमधील कर्मचाऱ्यांच्या संदर्भात संबंधित विद्यापीठ हे नियुक्ती प्राधिकारी आहे. तसेच, अनुदानित महाविद्यालयांच्या संदर्भात संबंधित महाविद्यालयाचे संचालक मंडळ हे नियुक्ती प्राधिकारी आहेत. यास्तव, “पदभरती करताना The Rights of Persons with Disabilities Act, २०१६ (RPwD Act, २०१६) मधील

तरतुदी, सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. २९.०५.२०१९ शासन निर्णयान्वये विहित करण्यात आलेली कार्यपद्धती आणि दिनांक २५.०१.२०२४ च्या परिपत्रकान्वये देण्यात आलेल्या सूचना यांची काटेकोर अंमलबजावणी करून दिव्यांगांकरिता नियमानुसार पदे आरक्षित ठेवावी,” असे सर्व संबंधित नियुक्ती प्राधिकारी यांना याद्वारे कळविण्यात येत आहे.

हे परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०१२९१५४२०८७८०८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अजित बाविस्कर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३. संचालक, कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
४. कुलगुरु, सर्व अकृषि विद्यापीठे.
५. कुलगुरु, सर्व अभिमत विद्यापीठे.
६. कुलगुरु, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक.
७. कुलगुरु, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक.
८. कुलगुरु, लक्ष्मीनारायण अभिनव तंत्रज्ञान विद्यापीठ-नागपूर.
९. कुलगुरु, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रज्ञान विद्यापीठ, लोणेरे.
१०. कुलगुरु, सीओइपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ, पुणे.
११. सर्व अनुदानित महाविद्यालये/ संस्था यांना संचालक, उच्च शिक्षण/ तंत्र शिक्षण/ कला संचालनालय यांच्यामार्फत.
१२. निवडनस्ती (विशि-१).